

Határozatok Tára

NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2019. január 24.¹

C-660/17. P. sz. ügy

**RF
kontra**

Európai Bizottság

„Fellebbezés – Keresetlevél Törvényszékhez történő benyújtására vonatkozó határidő be nem tartása – Védekezés – Szokatlan késedelem a postai szállítás során – Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke – Előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállása – Értékelési szempontok”

1. A bíróságok előtti fegyveregyenlőség biztosítása érdekében az eljárási határidők főszabály szerint imperatív jellegűek. Az e határidők betartásának elmulasztása azonban az uniós bíróságok előtti eljárásban – a legtöbb nemzeti bíróság előtt fennálló helyzethez hasonlóan – nem mindig vezet jogvesztéshez. Így különösen, az Európai Unió Bíróságának alapokmánya 45. cikkének második bekezdésével összhangban „[a] határidők elmulasztása nem jár jogvesztéssel, ha az érintett fél előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását igazolja”.

2. A megtámadott végzésben² a Törvényszék nyilvánvalóan elfogadhatatlannak nyilvánította RF megsemmisítés iránti keresetét, mivel a keresetlevelet késedelmesen nyújtották be. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy RF nem tudta bizonyítani előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását annak igazolása érdekében, hogy miért nem tartotta be a keresetlevél aláírt eredeti példányának a Törvényszék Hivatalához történő benyújtására vonatkozó megfelelő határidőt. A Törvényszék többek között úgy vélte, hogy a postai szolgáltató belső technikai problémái okozta jelentős késedelem nem minősül előre nem látható körülménynek vagy *vis maior*nak.

3. Az RF által előterjesztett e fellebbezés lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy iránymutatással szolgáljon az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének értelmezésére vonatkozóan. Így e fellebbezés jó alkalmat kínál a Bíróságnak arra, hogy pontosítsa a – *vis maior* közeli fogalmi rokonát alkotó – előre nem látható körülmények fogalmának jelentésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát.

I. Jogi háttér

A. Az Európai Unió Bíróságának alapokmánya

4. Az Európai Unió Bírósága alapokmányának a III. címében lévő 45. cikke rögzíti:

„A távolságra tekintettel biztosított külön eljárási határidőket az eljárási szabályzat határozza meg.

¹ Eredeti nyelv: angol.

² 2017. szeptember 13-i RF kontra Bizottság végzés, T-880/16, nem tették közzé, EU:T:2017:647.

A határidők elmulasztása nem jár jogvesztéssel, ha az érintett fél előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását igazolja.”

5. Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 53. cikke előírja:

„A Törvényszék előtti eljárásra ezen alapokmány III. címe az irányadó.

Az eljárás további és részletes szabályait szükség szerint a Törvényszék eljárási szabályzata határozza meg. [...]”

B. A Törvényszék eljárási szabályzata

6. A Törvényszék eljárási szabályzatának³ III. címe a közvetlen keresetekre vonatkozik. E cím 1. fejezetének 4. szakasza rögzíti a határidőkre vonatkozó szabályokat.

7. Az 58. cikk értelmében:

„(1) A Szerződések, az alapokmány és az e szabályzat által előírt eljárási határidőket a következő módon kell számítani:

[...]

b) a hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő annak a napnak az elteltével jár le, amelyik az utolsó héten, hónapban vagy évben ugyanazt a megjelölést vagy számot viseli, mint az a nap, amelyen a határidő kezdetére okot adó esemény bekövetkezett, vagy cselekmény végrehajtásra került; ha a hónapokban vagy években megállapított határidő utolsó hónapjában nem fordul elő a lejáratra meghatározott nap, akkor a határidő ennek a hónapnak az utolsó napján jár le;

[...]”

8. Ugyanezen szakasz 60. cikke a távolságra tekintettel járó határidőre vonatkozik. E cikk rögzíti, hogy „[a]z eljárási határidők a távolságra tekintettel tíznapos átalány-határidővel meghosszabbodnak”.

9. A III. cím 2. fejezete az eljárási iratokkal foglalkozik. A 72. cikk a következőképpen szól:

„(1) Az eljárási iratokat vagy papíralapú formában, adott esetben a 73. cikk (3) bekezdése szerint ezen irat eredeti példánya másolatának faxon történő megküldését követően vagy pedig a Törvényszék által a 74. cikk alapján elfogadott határozatban megállapított módon kell benyújtani a Hivatalhoz.

(2) Valamennyi eljárási iratot keltezéssel kell ellátni. Az eljárási határidők számításánál kizárólag a Hivatalhoz történt benyújtásnak a Luxemburgi Nagyhercegség időszámítása szerinti napja és órája irányadó.

[...]”

10. Az említett eljárási szabályzat 73. cikke a következőképpen rendelkezik:

„[...]

³ HL 2015. L 105., 1. o.

(2) Ezt az iratot – a benne említett összes melléklettel együtt – három másolati példánnyal a Törvényszék részére, továbbá annyi másolati példánnyal együtt kell benyújtani, ahány fél az eljárásban részt vesz. A másolatokat az azokat benyújtó fél hitelesíti.

(3) A 72. cikk (2) bekezdésének második mondatától eltérően az eljárási határidők számításának szempontjából az a nap és óra irányadó, amelyen az eljárási irat aláírással ellátott eredeti példányának teljes másolata [...] faxon a Hivatalhoz beérkezik, feltéve hogy az eljárási irat aláírással ellátott eredeti példányát [...] ezt követően legkésőbb tíz napon belül benyújtják a Hivatalhoz. A 60. cikk nem alkalmazható e tíznapos határidőre.”

C. További vonatkozó szabályok

11. A Törvényszék eljárási szabályzatának gyakorlati végrehajtási rendelkezései (a továbbiakban: a Törvényszék gyakorlati végrehajtási rendelkezései)⁴ az eljárási iratok benyújtását illetően többek között rögzítik:

„79. Az eljárási irat faxon történő benyújtásának időpontja csak abban az esetben vehető figyelembe a határidő betartásának szempontjából, ha a képviselő által saját kezűleg aláírt, a faxon történő benyújtás tárgyát képező eredeti dokumentum az ilyen benyújtást követően, az eljárási szabályzat 73. cikkének (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően, legkésőbb tíz napon belül beérkezik a Hivatalba.

80. A képviselő által saját kezűleg aláírt eredeti dokumentumot a faxon történő elküldését követően haladéktalanul be kell nyújtani anélkül, hogy azon bármely – mégoly jelentéktelen – javítást vagy módosítást tennének.

81. A képviselő által saját kezűleg aláírt eredeti dokumentum és a Hivatalhoz faxon korábban beérkezett másolat közötti eltérés esetén beérkezési időpontként ezen aláírt eredeti dokumentum benyújtásának időpontját veszik figyelembe.”

12. A Gyakorlati útmutató a felek részére a Bíróság elé terjesztett ügyekre vonatkozóan (a továbbiakban: a Bíróság gyakorlati útmutatója)⁵ az eljárási iratok benyújtását és továbbítását illetően többek között így rendelkezik:

„42. [...] az eljárási [irat] [...] postai úton is elküldhető a Bíróságra [...] az eljárási szabályzat 57. cikkének (7) bekezdése szerint az eljárási határidők szempontjából kizárólag az eredeti példány Hivatalhoz történt benyújtásának napja és órája irányadó. Ezért a határidők elmulasztásának elkerülése érdekében nyomatékosan tanácsoljuk, hogy a szóban forgó iratot ajánlott vagy elsőbbségi küldeményként adják fel, több nappal az irat benyújtására megállapított határidő lejártát megelőzően.

43. [...] [az aláírt] irat [másolatának faxon vagy e-mailben] történő benyújtása azonban az eljárási határidők betartása szempontjából csak azzal a feltétellel vehető figyelembe, hogy az irat aláírt eredeti példánya [...] a [másolat] elküldés[ét] követően legfeljebb tíz nappal maga is beérkezik a Hivatalba. Ezért ezt az eredeti példányt közvetlenül a másolat elküldését követően haladéktalanul el kell küldeni, anélkül hogy azon bármely – mégoly jelentéktelen – javítást vagy módosítást tennének. Az aláírt eredeti példány és a korábban továbbított másolat közötti eltérés esetén csak az aláírt eredeti példány benyújtásának napját veszik figyelembe.”

4 HL 2015. L 152., 1. o.

5 HL 2014. L 31., 1. o.

II. Az eljárás előzményei és a megtámadott végzés

13. RF keresetlevelét, amelyben RF kérte a COMP AT.40251 ügyben a panasz elutasításáról hozott, 2016. szeptember 15-i C(2016) 5925 final bizottsági határozat – vasúti szállítás, áruszállítás – (a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítését, 2016. november 18-án faxon továbbították a Törvényszéknek. Az aláírt eredeti példány 2016. december 5-én érkezett be a Törvényszékhez, a keresetlevél másolatának faxon történő továbbítása után 17 nappal.

14. Az alkalmazandó eljárási határidőt illetően a Törvényszék a következőket állapította meg: 1. a vitatott határozatot 2016. szeptember 19-én közölték RF-fel; 2. az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésével összhangban a megsemmisítés iránti keresetet a közléstől számított két hónapon belül kell benyújtani; 3. a Törvényszék eljárási szabályzata 58. cikke (1) bekezdésének és 60. cikkének együttes alkalmazása alapján a keresetlevél benyújtásának határideje 2016. november 29-én éjfélkor járt le; 4. az eljárási szabályzat 73. cikkének (3) bekezdése értelmében az e határidő lejárta előtt faxon továbbított másolat nem vehető figyelembe a keresetlevél benyújtási időpontjának meghatározása céljára, mivel az aláírt eredeti példány nem érkezett be a másolat továbbításától számított 10 napon belül a Törvényszék Hivatalához az e rendelkezésben foglaltak ellenére; és 5. következésképpen a keresetlevelet késedelmesen nyújtották be.⁶

15. A megtámadott végzésből az is kitűnik, hogy az aláírt eredeti példányt ugyanazon a napon adták postára, mint amely napon a keresetlevelet faxon továbbították a Törvényszéknek. RF szerint azonban a Poczta Polska, a lengyelországi fő postai szolgáltató által az aláírt eredeti példányt tartalmazó küldemény kézbesítésére igénybe vett időtartam (17 nap) meghaladta a szállítás szokásos időtartamát. Mivel a késedelmes szállítást a Poczta Polskánál felmerült belső technikai probléma okozta, RF azt állította, hogy a tőle észszerűen elvárható gondossággal járt el. RF úgy vélte különösen, hogy az eredeti példány az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke értelmében vett előre nem látható körülmények vagy *vis maior* következtében került benyújtásra késedelmesen, és ennek következtében a keresetlevél nem tekintendő határidőn túl benyújtottnak.⁷

16. Elsőként azon kérdést illetően, hogy az RF által hivatkozott körülmények elegendőek-e az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállásának alátámasztásához, a Törvényszék emlékeztetett arra, először is, hogy az eljárásindítási határidők imperatív jellegűek; másodszor, hogy az előre nem látható körülményekre vagy a *vis maiorra* csak kivételes körülmények között lehet hivatkozni; és harmadszor, hogy a Bíróság ítélezési gyakorlatával összhangban a felperesnek gondosan kell ügyelnie a megindított eljárás lefolyására, és ezen belül gondot kell fordítania az előírt határidők betartására.⁸

17. A Törvényszék ezt követően rögzítette, hogy a felperes nem hivatkozhat előre nem látható körülményekre vagy *vis maiorra* olyan körülmények között, amikor egy gondos és körültekintő személynek módjában állt volna elkerülni az eljárásindítási határidő lejártát. A Törvényszék továbbá úgy ítélte meg, hogy előre nem látható körülménynek vagy *vis maior*nak csak olyan esemény tekinthető, amelyet nem lehet elkerülni, és amely így a határidő-mulasztás döntő okát képezi.⁹

⁶ A megtámadott végzés 6–11. pontja.

⁷ A megtámadott végzés 12. és 14. pontja.

⁸ A megtámadott végzés 15–17. pontja.

⁹ A megtámadott végzés 18. és 19. pontja.

18. Ezenkívül a Törvényszék szerint az eljárási szabályzat 73. cikkének (3) bekezdéséből nem vonható le az a következtetés, hogy az e rendelkezésben említett 10 napot meghaladó postai kézbesítés automatikusan előre nem látható körülménynek vagy *vis maiornak* minősülne.¹⁰ Ezzel összefüggésben a Törvényszék a Bíróság Faktor B. i W. Gęsina ügyben hozott végzésére¹¹ hivatkozott, amely ügy kétségtelen ténybeli hasonlóságokat mutat a jelen üggyel. Az említett ügyben a Bíróság végzésével megerősítette a Törvényszék azon értékelését, amely szerint a fellebbező nem bizonyította előre nem látható körülmény vagy *vis maior* fennállását.¹²

19. Második lépésként a Törvényszék megvizsgálta, hogy RF bizonyította-e előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását.

20. A Törvényszék közelebbről azt vizsgálta meg, hogy a postai szállítás késedelme volt-e a döntő oka annak, hogy RF késedelmesen terjesztette elő a keresetet, és hogy e késedelem olyan esemény volt-e, amelyet RF nem tudott volna elkerülni. Egyrészt az RF által szolgáltatott magyarázatokra, és másrészt RF-nek a szállítás gondos figyelemmel kísérésére vonatkozó kötelezettségére figyelemmel a Törvényszék megállapította, hogy RF nem bizonyította előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását. A Törvényszék megjegyezte különösen azt, hogy RF nem szolgált magyarázattal az általa azt követően tett intézkedésekről, hogy az eredeti példányt tartalmazó küldeményt szállításra a postai szolgáltatóra bízta.¹³

21. A Törvényszék ezért a megsemmisítés iránti keresetet nyilvánvalóan elfogadhatatlannak nyilvánította.

III. A Bíróság előtti eljárás és a kereseti kérelmek

22. Fellebbezésében RF azt kéri, hogy a Bíróság:

- a megtámadott határozatot helyezze hatályon kívül, és az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé az ügy újbóli megvizsgálása és az ügyben érdemi, fellebbezéssel megtámadható határozat hozatala céljából;
- másodlagosan – ha a Bíróság azt állapítja meg, hogy az ügyben fennállnak a befejező határozat meghozatalának feltételei – helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot, és teljes egészében adjon helyt az első fokon előterjesztett kérelmeknek;
- az Európai Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

23. A Bizottság azt kéri a Bíróságtól, hogy utasítsa el a fellebbezést és RF-et kötelezze a költségek viselésére.

24. A Bíróság eljárási szabályzata 76. cikkének (2) bekezdése alapján a Bíróság úgy határozott, hogy mellőzi a tárgyalás tartását.

¹⁰ A megtámadott végzés 20. pontja.

¹¹ A Bíróság 2014. szeptember 30-i Faktor B. i W. Gęsina kontra Bizottság végzése, C-138/14 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2256.

¹² Uo., 20–25. pont.

¹³ A megtámadott végzés 22–27. pontja.

IV. Elemzés

25. RF fellebbezésének alátámasztására négy jogalapra hivatkozik. Az első jogalappal azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének és ugyanezen alapokmány 53. cikkének összefüggésben értelmezett rendelkezéseit. A második jogalappal azt állítja, hogy a Törvényszék megsértette az eljárási szabályzatának 126. cikkét,¹⁴ mivel RF keresetét nyilvánvalóan elfogadhatatlannak nyilvánította. A harmadik jogalap szerint a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy RF nem bizonyította az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke értelmében vett előre nem látható körülmények fennállását. Végül, a negyedik jogalappal RF azt állítja, hogy a megtámadott végzés sérti az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 1. cikkét, 6. cikkének (1) bekezdését és 14. cikkét.

26. A Bizottság szerint az RF által előadott fellebbezési jogalapokat el kell utasítani részben mint megalapozatlant (az első és a második fellebbezési jogalap) és részben mint elfogadhatatlant (a harmadik és a negyedik fellebbezési jogalap).

A. Értékelés

1. Az első és a második fellebbezési jogalap

27. A szorosan összefüggő első és második fellebbezési jogalappal RF lényegében azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a Törvényszék eljárási szabályzatának 126. cikke alapján mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant elutasította a keresetét (második jogalap). Ez a téves jogalkalmazás az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének téves értelmezéséből ered (első jogalap). RF pontosabban azt állítja, hogy a Törvényszék tévedése abban állt, hogy összemosta a „*vis maior*” és az „előre nem látható körülmények” fogalmát. RF e tekintetben előadja, hogy a megtámadott végzés összezavarja az Európai Unió Bírósága alapokmányának szerzői által rögzített, az „előre nem látható körülmények” és a „*vis maior*” közötti világos különbségtételt. RF továbbá azt állítja, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének Törvényszék általi értelmezése hátrányos megkülönböztetést valósít meg, mivel kedvezőtlen helyzetbe hozza a Bíróságtól messzebb lakó feleket.

28. A Bizottság ezzel nem ért egyet. Véleménye szerint a Törvényszék követte a következetes ítélkezési gyakorlatot, amely nem tesz különbséget az „előre nem látható körülmények” és a „*vis maior*” között. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének szigorú értelmezése, amely szerint a postai szállítás során felmerülő probléma önmagában nem jelenthet előre nem látható körülményt vagy *vis maior*t, semleges, és nem érinti kedvezőtlenül azokat, akik nagyobb földrajzi távolságra vannak a Bíróságtól.

a) Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke szerinti „előre nem látható körülmények vagy vis maior” értékelése: két fogalom, de egy vizsgálat

29. Mindkét fél érveit figyelemre méltónak találok.

30. Amint arra a Bizottság rámutatott, a Bíróságnak az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke alapján a határidő-mulasztás alóli mentesülés lehetőségére vonatkozó ítélkezési gyakorlata nem tesz világosan különbséget az előre nem látható körülmények és a *vis maior* fogalma között. Az ítélkezési gyakorlatban e fogalmakat gyakran összekapcsolják és azonos szempontok alapján vizsgálják, a lehetséges különbségeikre vonatkozó további magyarázat nélkül.

¹⁴ E rendelkezés szerint: „Ha a Törvényszéknek nyilvánvalóan nincs hatásköre a kereset elbírálására, illetve ha a kereset nyilvánvalóan elfogadhatatlan vagy jogilag nyilvánvalóan megalapozatlan, a Törvényszék az előadó bíró javaslatára – az eljárás folytatása nélkül – az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat az ügyben.”

31. A Bíróság eljárási határidők alóli mentesülésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatának gyökerei a mezőgazdasági rendeletek területén kialakított, *vis maiorra* vonatkozó ítélkezési gyakorlatra vezethetők vissza.¹⁵ Különös jelentőséggel bír a Busseni ítéletből¹⁶ eredő ítélkezési gyakorlat, amely a *vis maior* ügy határozza meg, mint amely olyan „szokatlan körülmények[re terjed ki], amelyek lehetetlenné teszik az adott cselekvés elvégzését. Noha ez nem feltételezi az abszolút lehetetlenséget, rendkívüli, az érintett személy szándékától független és minden gondosság ellenére elkerülhetetlennek tűnő nehézségeket követel meg.”¹⁷

32. Hasonló, az előre nem látható körülményeket és a *vis maior* egyaránt magában foglaló fogalom meghatározást fogadtak el az eljárási határidővel összefüggésben is. A Bíróság Bayer kontra Bizottság ítéletéből¹⁸ levezethető, hogy mind az előre nem látható körülmények, mind a *vis maior* fogalma két elemből áll.¹⁹ E fogalmak egyfelől objektív, a fél érdekkörén kívül eső és rendkívüli körülményekre vonatkozó elemet foglalnak magukban, másfelől pedig olyan szubjektív elemet, amely azzal függ össze, hogy a fél köteles védekezni a rendkívüli esemény következményei ellen, megtéve ennek során – anélkül, hogy túlzott áldozatot hozna – a megfelelő intézkedéseket. A Bíróság e tekintetben kifejtette, hogy ahhoz, hogy előre nem látható körülményekre vagy *vis maiorra* hivatkozasson, a félnek gondosan kell ügyelnie a megindított eljárás lefolyására, és ezen belül gondot kell fordítania az előírt határidők betartására.²⁰

33. Noha a Bíróság tudomásom szerint soha nem tett világosan különbséget a két fogalom között, ésszerűnek tűnik azt feltételezni, hogy alkalmazási körök nem pontosan azonos.

34. Milyen értelmet kellene e fogalmaknak tulajdonítani az uniós bíróságok előtti eljárások kontextusában?

35. E tekintetben amellet érvelnék, hogy a *vis maior* szélsőséges események vagy az „acts of God” szűkebb körére vonatkozik. Az ilyen események között szerepelnek mindenképpen az olyan természeti katasztrófák, mint a nagyobb árvizek, földrengések és hurrikánok, de ezek kiterjedhetnek egyéb, különösen ellenállhatatlan (ember okozta) körülményekre is.²¹ Így a *vis maior* véleményem szerint egy külső erőre utal, amely megakadályozza a felet valamely kötelezettség teljesítésében, és nem hagy számára alternatív cselekvési lehetőséget (ez lenne a helyzet például, ha egy légipostai küldeményt azért nem lehetett leszállítani, mert az azt szállító repülőgép az óceánba zuhant).

36. Másrésztől véleményem szerint az előre nem látható körülmények fogalma valamivel rugalmasabb. A *vis maior* alá nem tartozó körülmények szélesebb körét foglalhatja magában. Idetartozhat bármely szokatlan körülmény, például műszaki üzemzavar, áramszünet vagy a távközlési hálózatok kimaradása.

15 Lásd például: 1968. július 11-i Schwarzwaldmilch ítélet, 4/68, EU:C:1968:41, 385. o.; 1970. december 17-i Internationale Handelsgesellschaft ítélet, 11/70, EU:C:1970:114, 24. pont; 1974. január 30-i Kampffmeyer ítélet, 158/73, EU:C:1974:8, 8. pont.

16 1984. február 9-i Acciaierie e Ferriere Busseni kontra Bizottság ítélet, 284/82, EU:C:1984:47.

17 1984. február 9-i Acciaierie e Ferriere Busseni kontra Bizottság ítélet, 284/82, EU:C:1984:47, 11. pont; 1984. május 30-i Ferriera Vittoria kontra Bizottság ítélet, 224/83, EU:C:1984:208, 13. pont; 1984. július 12-i Ferriera Valsabbia kontra Bizottság ítélet, 209/83, EU:C:1984:274, 21. pont.

18 1994. december 15-i Bayer kontra Bizottság ítélet, C-195/91 P, EU:C:1994:412.

19 Ezt már Capotorti főtanácsnok is kifejtette a *vis maior* fogalmát illetően. Lásd: Capotorti főtanácsnok Milch-, Fett- und Eierkontor ügyre vonatkozó indítványa, 42/79, nem tették közzé, EU:C:1979:259, 3723. o.; Capotorti főtanácsnok Ferriera Valsabbia és társai kontra Bizottság egyesített ügyekre vonatkozó indítványa, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78–228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 és 85/79, EU:C:1979:275, 1067. o.

20 Különösen: 1994. december 15-i Bayer kontra Bizottság ítélet, C-195/91 P, EU:C:1994:412, 32. pont; 2011. szeptember 22-i Bell & Ross kontra OHIM ítélet, C-426/10 P, EU:C:2011:612, 48. pont. Lásd még: 2013. április 23-i Gbagbo és társai kontra Tanács ítélet, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 72. pont; 2007. november 8-i Belgium kontra Bizottság végzés, C-242/07 P, EU:C:2007:672, 17. pont.

21 Úgy tűnik, hogy a Bíróság a háborút *vis maior*nak, nem pedig előre nem látható körülménynek tekinti. Lásd ilyen értelemben: 2013. április 23-i Gbagbo és társai kontra Tanács ítélet, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 72. pont.

37. E fogalmak egymáshoz képest történő meghatározása bizonyos fokig személyes megítélés kérdése, és részben átfedések is lehetnek közöttük. Akárhogy is határoljuk el azonban a két fogalmat, egyértelmű, hogy rendkívül szorosan összefüggnek, és olyan kivételes körülményeket jelölnek, amelyek fennállása esetén megengedhető az – egyébként szigorúan értelmezendő – eljárási határidők alkalmazásától való eltérés. A határidők szigorú alkalmazása ugyanis főszabály szerint a jogbiztonság biztosítása, valamint a bírósági eljárásban a hátrányos megkülönböztetés vagy önkényes bánásmód érvényesülésének elkerülése érdekében szükséges.²²

38. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a jogalkotó úgy döntött, hogy e nagyon alapvető eljárási elv alóli kivételként egy olyan szabályt alakít ki, amely lehetővé teszi az e határidőktől való eltérést. Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke szerint *mind* az előre nem látható körülmények, *mind* a *vis maior* okot jelent az e határidőktől való eltérésre.

39. Álláspontom szerint a döntés, hogy mindkét fogalmat szerepeltetik az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikkében, erőteljes arra utaló jel, hogy a jogalkotó szándéka nem az volt, hogy a 45. cikk hatálya alá tartozó körülmények listáját túl szűken értelmezzék. E döntés továbbá arra is utal, hogy a jogalkotó nem az eljárási határidőktől való eltérés érdekében hivatkozható körülmények kimerítő felsorolását kívánta létrehozni, hanem sokkal inkább egy rugalmas szabályt, amely az adott ügy körülményeihez igazítható.

40. A Bíróság által az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállásának megállapítása érdekében alkalmazott vizsgálat véleményem szerint tükrözi ezeket a döntéseket. Noha igaz, hogy a Bíróság többször megállapította, hogy a határidőktől csak egészen kivételes esetben lehet eltérni,²³ a vizsgálat lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy minden egyes ügyben rugalmasan, az ügy jellegzetességeire figyelemmel értékelje, hogy a határidő-mulasztás olyan esemény miatt következett-e be, amelyet a fél észszerűen nem láthatott előre, és így túlzott áldozatok nélkül nem is kerülhetett volna el.

41. Én úgy értelmezem a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, hogy az „előre nem látható körülmények vagy *vis maior*” fennállását ezért fogalomcsoportként kell vizsgálni, ugyanazon vizsgálat alapján, amely az érintett féltől az előírt határidő túllépésének elkerülése érdekében megkövetelt cselekvés észszerűségét hangsúlyozza: annak esetről esetre történő ellenőrzése révén, egyrészt, hogy az eljárási szabályok be nem tartására az érintett fél érdekkörén kívül eső és rendkívüli körülmények között került sor, és másrészt, hogy az érintett fél – anélkül, hogy túlzott áldozatot hozott volna – intézkedéseket tett-e a rendkívüli esemény következményeinek elkerülése érdekében.

42. A válasz arra, hogy egyrészt mi lehet rendkívüli esemény, és másrészt, hogy melyek a megfelelő intézkedések ezen esemény negatív következményeinek elkerülésére, az egyes ügyek jellegzetességeitől fog függni, mint szükségképpen minden olyan esetben, amikor a körülményeket kell értékelni.

43. Alapvetően e viszonylag rugalmas mérce alkalmazásával biztosítható a felek közötti fegyveregyenlőség olyan körülmények között, amikor az eljárási határidők szigorú alkalmazása egyenlőtlen helyzetbe hozná az eljárásban részt vevő feleket.

²² 2013. április 23-i Gbagbo és társai kontra Tanács ítélet, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Lásd még: 1998. május 7-i Írország kontra Bizottság végzés C-239/97, EU:C:1998:213, 7. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

²³ 2016. december 14-i SV Capital kontra EBH ítélet, C-577/15 P, EU:C:2016:947, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2011. szeptember 22-i Bell & Ross kontra OHIM ítélet, C-426/10 P, EU:C:2011:612, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

b) A megtámadott végzésben található jogi tévedés

44. A megtámadott végzésben a Törvényszék szigorúbb vizsgálatot alkalmazott, mint amelyet a Bíróság ítélkezési gyakorlata előír. A jelen ügyben az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállásának kizárása során a Törvényszék azt vizsgálta, hogy az előírt határidő be nem tartását olyan esemény okozta-e, amelyet nem lehetett volna elkerülni.²⁴

45. Valójában, noha a Törvényszék a megtámadott végzésben megismételte a Bayer kontra Bizottság ítéletből eredő vizsgálatot, ezt követően rögzítette, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének értelmében vett előre nem látható körülmény vagy *vis maior* fennállásáról csak akkor lehet szó, ha a szóban forgó esemény nem kerülhető el, és következésképpen ez az esemény a döntő oka annak, hogy a fél nem tartotta be az előírt határidőt (a továbbiakban: az elkerülhetetlenség követelménye).²⁵ Megállapította továbbá, hogy a postai szállítás lassúsága önmagában nem minősülhet előre nem látható körülménynak vagy *vis maior*nak, kivéve ha egyéb különleges körülmények is közrejátszanak, például sztrájk, adminisztratív hiányosság vagy természeti katasztrófa.²⁶

46. Amint azt már említettem, a Bíróság ítélkezési gyakorlata megköveteli egyrészt, hogy a határidő-mulasztást az érintett fél érdekkörén kívül eső, külső és rendkívüli esemény okozza (az objektív elem). Másrészt a feleknek megfelelő intézkedéseket kell tenniük a rendkívüli esemény következményei elleni védekezés érdekében, anélkül azonban, hogy az előírt határidő túllépésének elkerülése érdekében túlzott áldozat meghozatalát követelnék meg tőlük. E tekintetben a feleknek gondosan kell ügyelniük „a megindított eljárás lefolyására”, és ezen belül bizonyítaniuk kell, hogy gondot fordítottak az előírt határidők betartására (a szubjektív elem).²⁷

47. Ezzel szemben az ítélkezési gyakorlat nem követeli meg ezenfelül, hogy a rendkívüli esemény elkerülhetetlen legyen. Egy ilyen további követelmény alkalmazása az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének alkalmazási körét jelentősen szűkítené oly módon, hogy az pusztán a szinte lehetetlenség – hacsak nem az abszolút lehetetlenség – eseteire terjedne ki.

48. Amint arra a Bizottság rámutat, igaz, hogy úgy tűnik, a Bíróság – legalábbis egyszer – jóváhagyta a Törvényszék által a megtámadott végzésben követett megközelítést. Ez a Bíróság Faktor B. i W. Gëşina végzésében történt.²⁸ E végzésben a Bíróság megerősítette a Törvényszéknek az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* hiányára vonatkozó, az elkerülhetetlenség követelményének alkalmazásán alapuló értékelését.²⁹ Csakúgy mint a jelen ügyben, a kérdés ott is az volt, hogy a felperes hivatkozhat-e a (Lengyelországból Luxemburgba történő) postai szállítás jelentős késedelmére az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének értelmében vett előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállásának bizonyítása érdekében.³⁰

49. E végzés (csakúgy mint a megtámadott végzés) eltérni látszik a Bayer kontra Bizottság ítélkezési gyakorlattól. Ez annyiban igaz, hogy a Bíróság jóváhagyta az elkerülhetetlenség követelményének Törvényszék általi alkalmazását.

24 A megtámadott végzés 25–27. pontja.

25 A megtámadott végzés 19. pontja.

26 A megtámadott végzés 21. pontja.

27 1994. december 15-i Bayer kontra Bizottság ítélet, C-195/91 P, EU:C:1994:412, 32. pont.

28 A Bíróság 2014. szeptember 30-i Faktor B. i W. Gëşina kontra Bizottság végzése, C-138/14 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2256.

29 Uo., 19. és 20. pont.

30 Uo., 10. és 11. pont.

50. Nem szabad elfelejteni, hogy a felek a Törvényszék jelen eljárásban alkalmazandó eljárási szabályzatának 72. cikkével összhangban eljárási iratokat papíralapú formában is benyújthatnak a Törvényszék Hivatalához. E szabályok értelmében ekkor még a felek annak ellenére rendelkeztek e lehetőséggel, hogy az eljárási iratok elektronikus úton történő benyújtását lehetővé tevő *e-Curia* rendszer már fennállt.³¹

51. Ezzel összefüggésben a Törvényszék gyakorlati végrehajtási rendelkezései és a Bíróság gyakorlati útmutatója is említést érdemelnek. E szabályok kifejezetten rendelkeznek arról a lehetőségről, hogy valamely fél az eljárási iratokat postán kívánja megküldeni.³² E tekintetben a szabályok rögzítik, hogy annak biztosítására, hogy a határidő betartása szempontjából a faxon küldött másolatot vegyék figyelembe, a félnek az aláírt eredeti példányt haladéktalanul, közvetlenül a faxon történő küldést követően meg kell küldenie.³³

52. A Törvényszék által alkalmazott elkerülhetetlenségi követelmény azonban azt jelenti, hogy a postai szállítás szokatlan késedelmé automatikusan az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének alkalmazási körén kívül fog esni.

53. Nem minden fél tudja az eljárási iratokat túlzott áldozat nélkül személyesen elvinni az uniós bíróságokra. Ezenkívül, mivel a Törvényszék jelen ügyben alkalmazandó eljárási szabályzata kifejezetten megengedi a feleknek, hogy az eljárási iratokat papíralapú formában közöljék, a postai szállítás késedelmének kategorikus kizárása véleményem szerint ellentétes lenne mind a Bíróság ítélezési gyakorlatával, mind a Törvényszék eljárási szabályzatával.

54. Ezért a megtámadott végzés véleményem szerint téves jogalkalmazást tartalmaz.

55. Ennek megállapítását követően azonban meg kell vizsgálni, hogy az ítélezési gyakorlatban kialakított szempontok alapján konkrétabban hogyan kell értékelni az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását.

c) Az értékelés jellege és az annak értékelése során figyelembe veendő tényezők, hogy a fél kellő gondossággal járt-e el

56. A Bíróság ítélezési gyakorlata alapján nem könnyű erre a kérdésre választ adni. Ennek az az oka, hogy a felek által a Bayer kontra Bizottság ítéletben ismertetett vizsgálat alapján az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállásának bizonyítása érdekében hivatkozott körülmények értékelése végső soron a körülményektől függő értékelés.

57. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy az eljárási határidőktől való eltérést igazoló körülmények fennállását az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikkére hivatkozó fél által szolgáltatott bizonyítékok alapján fogják értékelni: e rendelkezés szerint az előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását e félnek kell igazolnia. Ennek megfelelően az érintett félnek kell igazolnia, hogy a) az érdekkörén kívül álló rendkívüli esemény állt fenn (az objektív elem), és hogy b) minden észszerű intézkedést megtett az előírt határidő túllépésének elkerülésére (a szubjektív elem).

31 Lásd a Törvényszék eljárási szabályzatának 74. cikkét és az eljárási iratoknak az *e-Curia* alkalmazáson keresztül történő benyújtásáról és kézbesítéséről szóló, 2011. szeptember 14-i törvényszéki határozatot (HL 2011. C 289., 9. o.). A Törvényszék előtti eljárásokban 2018. december 1-je óta kötelező az *e-Curia* használata.

32 Lásd különösen a Törvényszék gyakorlati végrehajtási rendelkezéseinek 79–81. pontját és a Bíróság gyakorlati útmutatójának 42. és 43. pontját.

33 A csak postán benyújtott iratok esetében a Bíróság az elsőbbségi vagy ajánlott küldeményként történő feladást tanácsolja. A Törvényszék eljárási szabályzata 73. cikkének (3) bekezdésével összhangban faxot vagy e-mailt igénybe venni kívánó felek számára nem fogalmaznak meg ilyen ajánlást.

58. Amint azt a fentiekben jeleztem, úgy értelmezem az ítélkezési gyakorlatot, hogy a postai szállítás szokatlan késedelmét nem szabad eleve kizárni az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének alkalmazási köréből. Manapság észszerű előfeltételezésnek tűnik, hogy a levélküldeményeknek – legalábbis elvben – 10 napon belül meg kell érkezniük rendeltetési helyükre, az bárhol is legyen Európában. Valójában az eljárási szabályzat 73. cikkének (3) bekezdésében előírányzott további 10 napot meghaladó kézbesítési idő véleményem szerint (az érintett fél érdekkörén kívül eső) rendkívüli eseményként jellemezhető.³⁴

59. Ezért az objektív elem (a) teljesüléséhez elegendőnek kell lennie, hogy a fél igazolja, hogy az előírt határidő be nem tartását a postai szállítás *szokatlan* késedelmé okozta. E tekintetben nem kellene, hogy szükség legyen annak bizonyítására, hogy a késedelmet rendkívüli esemény, például sztrájk, természeti katasztrófa vagy adminisztratív hiányosság okozta.³⁵

60. Mindazonáltal a tapasztalat azt mutatja, hogy a kézbesítési idők eltérően alakulnak, és a postai szállításban néha előfordul (akár jelentős) késedelem is. Ezért annak megállapítása során, hogy az objektív elem fennáll-e, kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy a késedelem a körülményekre tekintettel szokatlan-e, figyelemmel különösen az olyan tényezőkre, mint a távolság, az év időszaka és hasonlók.

61. Ha megállapítást nyert, hogy a késedelem az ügy konkrét körülményei között szokatlan volt, meg kell vizsgálni azt is, hogy a fél minden észszerű intézkedést megtett-e az előírt határidő túllépésének elkerülésére.

62. A szubjektív elem (b) fennállásának megállapítása során több tényezőre kell figyelemmel lenni.

63. Először is fontos megállapítani, hogy a keresetlevél aláírt eredeti példányát *mikor* bízták rá a postai szolgáltatóra. Véleményem szerint gondos magatartásra utal a Törvényszék gyakorlati végrehajtási rendelkezései 80. pontjának betartása, vagyis, ha az eredeti példányt haladéktalanul elküldték azon a napon, amikor a másolatot faxon elküldték, vagy legkésőbb a következő napon.³⁶

64. Másodszor, a féltől nem követelhető meg, hogy az elérhető legdrágább nemzetközi postai szolgáltatást vegye igénybe, ha egy adott piaci szereplő által kínált olcsóbb szolgáltatás főszabály szerint alkalmasnak tűnik arra, hogy biztosítsa az aláírással ellátott eredeti példánynak a Törvényszék Hivatalához való kézbesítését az előírt határidőn belül.³⁷ Azonban, mivel késedelmekre sor kerül, annak a félnek, aki úgy dönt, hogy egy eljárási iratot az *e-Curia* igénybevétele helyett postai úton küld meg, véleményem szerint a gondosan eljáró személytől észszerűen elvárható óvintézkedéseket kell megtennie. A körülményektől függően (például, ha a szolgáltató állítólag megbízhatatlan vagy a határidő ünnepnap körül jár le) ezért a gondos eljáráshoz szükség lehet arra, hogy az aláírt eredeti példányt expressz futárszolgálattal, elsőbbségi küldeményként vagy legalább ajánlott levélként küldjék meg.

65. Véget érnek-e ezzel a fél kötelezettségei?

34 A közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 15., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.; helyesbítés: HL 2015. L 47., 34. o.) mellékletéből kiténik, hogy a határokon átnyúló postai küldemények 97%-át a feladástól számított öt munkanapon belül kézbesíteni kell.

35 Vö. a megtámadott végzés 27. pontja.

36 Lásd hasonlóképpen: 1998. május 7-i Írország kontra Bizottság végzés, C-239/97, EU:C:1998:213, 9. pont; 2005. január 18-i Zuazaga Meabe kontra OHIM végzés, C-325/03 P, EU:C:2005:28, 26. pont.

37 Lásd ilyen értelemben: 2015. január 14-i Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság ítélet, T-127/09 RENV, EU:T:2015:4, 47. pont; 2017. június 21-i City Train kontra EUIPO (CityTrain) ítélet, T-699/15, nem tették közzé, EU:T:2017:409, 15. pont.

66. Véleményem szerint nem. Igaz, hogy amint a küldeményt szállításra rábízta a postai szolgáltatóra, a feladó elveszíti a küldemény fölötti tényleges ellenőrzést. Hangsúlyozni kell azonban, hogy az eljárási iratok postai úton történő megküldése bizonyos – a késedelemhez kapcsolódó – kockázatokkal jár, amelyeket a fél elkerülhet, ha az *e-Curiát* használja.³⁸

67. Ezért véleményem szerint az a fél, aki a Törvényszék eljárási szabályzata 73. cikkének (3) bekezdésében előirányzott lehetőséget választotta, köteles figyelemmel kísérni a küldeményt, hogy legalább *megpróbálja* megakadályozni a kockázatok bekövetkezését. A félnek ugyanis gondosan kell ügyelnie „a megindított eljárás lefolyására”, és gondot kell fordítania az előírt határidő betartására.³⁹

68. De mit jelent ez kötelezettség konkrétabban ebben a különleges összefüggésben?

69. Amennyiben van a nyomon követésre szolgáló küldeményazonosító szám, a félnek szorosan és rendszeresen figyelemmel kell kísérnie a küldemény útját, amíg azt a Törvényszék Hivatalánál megfelelően nem kézbesítik. Amennyiben nyomon követés nem áll rendelkezésre, a félnek (jóval az előírt határidő lejárta előtt) kapcsolatba kell lépnie a Törvényszék Hivatalával annak ellenőrzése érdekében, hogy az aláírt eredeti példány időben megérkezett-e.⁴⁰ Ha úgy tűnik, hogy a szállítás késedelmes, a fél még mindig megpróbálhatja betartani az előírt határidőt oly módon, hogy az érintett postai szolgáltatóval való kapcsolatfelvétel útján aktívan megpróbálja megtalálni a küldeményt, és végső esetben oly módon, hogy a keresetlevélnek egy új, eredeti aláírással ellátott, az eredeti korábbi eltévedt példány helyettesítésére szolgáló példányát küldi el (vagy amennyiben észszerű, viszi el) a Hivatalhoz.⁴¹

70. Ezen intézkedések megtételével az érintett fél igazolni tudja, hogy gondosan, azonban túlzott áldozatok megtétele nélkül járt el. Ebben az értelemben tehát nem releváns, hogy van-e reális esély a sikerre az előírt határidő betartása tekintetében.

71. Következésképpen, amikor a fél a Törvényszék eljárási szabályzata 73. cikkének (3) bekezdésében előirányzott lehetőséget választotta, ahhoz, hogy a fél az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke révén mentesüljön a határidő-mulasztás alól, bizonyítania kell, hogy gondosan járt el, és minden észszerű intézkedést megtett az előírt határidő túllépésének elkerülése érdekében. A félnek tehát bizonyítania kell, hogy az aláírt eredeti példányt közvetlenül a másolat faxon történő továbbítása után elküldte; hogy az eredeti példányt olyan postai szolgáltatással küldte el, amely alkalmasnak tűnt arra, hogy biztosítsa a keresetlevél aláírt eredeti példányának a Törvényszék Hivatalához való kézbesítését az előírt határidőn belül; valamint hogy kellő módon figyelemmel kísérte a szállítást, és amennyiben ennek során késedelmet észlelt, megkísérelte betartani az előírt határidőt.

d) Közbenső következtetés

72. A megtámadott végzésben a Törvényszék első lépésként megállapította, hogy a fél csak akkor mentesülhet a határidő-mulasztás alól, ha az előírt határidő be nem tartását olyan esemény okozta, amelyet nem lehetett volna elkerülni. Ennek során a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot.

38 Az *e-Curia* használata esetén a küldő fél azonnal kézbesítési visszaigazolást kap, amint az iratok megfelelően továbbításra kerültek az uniós bíróságokhoz.

39 Különösen: 1994. december 15-i Bayer kontra Bizottság ítélet, C-195/91 P, EU:C:1994:412, 32. pont; 2011. szeptember 22-i Bell & Ross kontra OHIM ítélet, C-426/10 P, EU:C:2011:612, 48. pont. Lásd még: 2007. november 8-i Belgium kontra Bizottság végzés, C-242/07 P, EU:C:2007:672, 17. pont.

40 Eltérő álláspontért lásd: 2015. január 14-i Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság ítélet, T-127/09 RENV, EU:T:2015:4, 50. pont.

41 Lásd hasonlóképpen: 2015. január 14-i Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság ítélet, T-127/09 RENV, EU:T:2015:4, 52. pont.

73. E téves jogalkalmazás azonban a jelen ügyben nem vezethet a megtámadott végzés hatályon kívül helyezéséhez. Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy amennyiben a Törvényszék valamely határozatának indokolása téves jogalkalmazást tartalmaz, de rendelkező része egyéb jogi indokok miatt megalapozottnak bizonyul, az ilyen tévedés nem eredményezheti e határozat hatályon kívül helyezését, és az indokolást meg kell változtatni.⁴²

74. Mivel a Törvényszék második lépésként megvizsgálta az RF által az előírt határidő túllépésének elkerülése érdekében tett intézkedéseket, az azonosított téves jogalkalmazás nem érinti a megtámadott végzés rendelkező részét.

75. A megtámadott végzésből kitűnik, hogy RF az aláírt eredeti példányt közvetlenül a másolat faxon történő továbbítása után (még ugyanazon a napon) elküldte a Törvényszéknek, mégpedig ajánlott levélben, továbbá az időben történő kézbesítés biztosítására alkalmasnak tűnő szolgáltatás igénybevételével. RF azonban nem szolgáltat további bizonyítékkal annak igazolására, hogy megkísérelte figyelemmel kísérni a szállítás menetét, és hogy amint észlelte a késedelmet, intézkedéseket tett az előírt határidő túllépésének elkerülésére.⁴³ Másként fogalmazva, a Törvényszék mindazonáltal helyesen állapította meg, hogy RF nem fordított gondot az előírt határidő betartására.

76. Ebből azt a következtetést vonom le, hogy az indokolás megváltoztatása mellett el kell utasítani azt az érvet, amely szerint a Törvényszék az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének téves értelmezése alapján, tévesen vonta le azt a következtetést, hogy RF nem bizonyította előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását.

77. Következésképpen az első és a második fellebbezési jogalapot el kell utasítani mint megalapozatlant.

2. A harmadik jogalap

78. RF azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a fellebbező nem bizonyította az Európai Unió Bírósága alapokmányának 45. cikke értelmében vett előre nem látható körülmények fennállását. RF álláspontja szerint bizonyítást nyert az előre nem látható körülmények fennállása: e körülményekre vonatkozóan nemcsak több bizonyítékot terjesztett elő a szükségesnél, hanem a számára hozzáférhető összes bizonyítékot előterjesztette.

79. A Bizottság azt állítja, hogy a fellebbező által előadott érvek ténymegállapításokra vonatkoznak, és azokat el kell utasítani mint elfogadhatatlanokat.

80. Egyetértek a Bizottsággal. E jogalap – noha pusztán ténybeli szempontból – lényegében megismétli az első fellebbezési jogalap keretében már felhozott érveket.

81. A Európai Unió Bírósága alapokmányának 58. cikke és az EUMSZ 256. cikk alapján köztudott módon kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a tényállás megállapítására és annak értékelésére. A Bíróság előtti fellebbezések tehát jogi kérdésekre korlátozódnak. Így a Bíróság felülvizsgálhatja e tények jogi minősítését és az abból a Törvényszék által levont jogi

⁴² Lásd többek között: 2017. január 26-i Zucchetti Rubinetteria kontra Bizottság ítélet, C-618/13 P, EU:C:2017:48, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

⁴³ A megtámadott végzés 26. pontja.

következtetéseket.⁴⁴ A tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése azonban nem minősül a Bíróság felülvizsgálatának hatálya alá tartozó jogkérdésnek. Ez a Törvényszék előtt bemutatott tények vagy bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve így van, ebben az esetben azonban az állítólagos elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból.⁴⁵

82. A harmadik jogalappal RF egyértelműen a Törvényszék által bemutatott tények és bizonyítékok újbóli értékelését kéri, anélkül hogy azok elferdítését állítaná. Ennek alapján a harmadik jogalapot el kell utasítani mint elfogadhatatlant.

3. A negyedik jogalap

83. RF azzal érvel, hogy a megtámadott végzésben a Törvényszék megsértette az EJEE 1. cikkét, 6. cikkének (1) bekezdését és 14. cikkét. Véleménye szerint az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének Törvényszék általi értelmezése meggátolja azon felek uniós bíróságokhoz fordulását, akiknek a lakóhelye vagy székhelye az uniós bíróságok székhelyétől jelentős távolságra található. E rendelkezés Törvényszék általi megszorító értelmezése továbbá az eljárásban részt vevő felek lakóhely alapján történő hátrányos megkülönböztetésének minősül.

84. Elsődleges ellenérvként a Bizottság előadja, hogy ez a fellebbezési jogalap elfogadhatatlan. Ennek az az oka, hogy RF az EJEE-ben, és nem az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) rögzített jogokra hivatkozik, továbbá, hogy RF érvei nem egyértelműek. A Bizottság véleménye szerint ez a fellebbezési jogalap mindenképpen megalapozatlan.

85. A fellebbező viszonzválaszában pontosította, hogy e jogalap a Charta preambulumaának, valamint 20., 21. és 47. cikkének megsértését is állítja.

86. Ez azonban nem elegendő. A fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint az e kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket.⁴⁶

87. E jogalapot úgy értelmezem, hogy az elsősorban azt állítja, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének Törvényszék általi értelmezése hátrányosan megkülönbözteti az olyan feleket, mint RF, vagyis azokat, akik nem az uniós bíróságok közelében rendelkeznek székhellyel. Ennek az az oka, hogy a megtámadott végzés szerint a Törvényszék eljárási szabályzata 73. cikkének (3) bekezdésében rögzített lehetőséget igénybe venni kívánó, vagyis az eljárási iratokat a fax és a postai út kombinációja útján a Törvényszékkel közölni kívánó fél nem hivatkozhat a postai szállítás szokatlan késedelmére az előírt határidő elmulasztásának igazolása érdekében. Ahhoz, hogy biztosan elkerülje a határidő-mulasztást, RF ezért nem veheti igénybe az eljárási szabályzat 73. cikkének (3) bekezdésében biztosított lehetőséget. Ehelyett a keresetlevelet postai úton jóval az előírt két hónapos határidő (amelyhez hozzáadódik a Törvényszék eljárási szabályzatának 60. cikkében a távolságra tekintettel biztosított 10 nap) lejárta előtt el kell küldenie.

88. Bizonyos fokig megértem RF érvelését. Nem hagyhatom azonban figyelmen kívül azt a körülményt, hogy ez a jogalap a fellebbezésben nincs kellően kifejtve, és általánosan került megfogalmazásra anélkül, hogy összefüggően bemutatták volna az állítások alapját képező jogi érveket. Az érvek egész egyszerűen nem eléggé pontosak.

44 Lásd többek között: 2018. július 25-i Bizottság kontra Spanyolország és társai ítélet, C-128/16 P, EU:C:2018:591, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

45 Lásd például: 2018. szeptember 6-i Klein kontra Bizottság ítélet (C-346/17 P, EU:C:2018:679, 124–126. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

46 Lásd többek között: 2018. szeptember 20-i Agria Polska és társai kontra Bizottság ítélet, C-373/17 P, EU:C:2018:756, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

89. Mivel nem a Bíróság feladata, hogy a fellebbező érveit kifejtse vagy kiegészítse oly módon, hogy lehetséges legyen az ügy érdemében való határozathozatal, azt javaslom a Bíróságnak, hogy ezt a jogalapot nyilvánítsa elfogadhatatlannak. Így különösen, RF nem azonosított jogilag releváns viszonyítási alapot a megtámadott végzésben állítólag benne rejlő hátrányos megkülönböztetés tekintetében, továbbá nem fejtette ki, hogy e fellebbezés hogyan értelmezhető úgy, hogy az a Charta 47. cikke értelmében vett bírósághoz fordulás jogának megsértésével jár.

90. Következésképpen a negyedik fellebbezési jogalapot el kell utasítani mint elfogadhatatlant.

B. Az értékelés következményei

91. Arra a következtetésre jutottam, hogy a Törvényszék téves szempontokat alkalmazott annak megállapítása során, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 45. cikkének értelmében vett előre nem látható körülmények vagy *vis maior* fennállását nem bizonyították. Mindazonáltal a fentiekben kifejtett okokból azt az álláspontot képviselem, hogy e téves jogalkalmazás nem indokolja a megtámadott végzés hatályon kívül helyezését.

92. Ezért a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

V. Költségek

93. A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

94. Ha a Bíróság egyetért a fellebbezésre vonatkozó értékeléssel, akkor az eljárási szabályzat 137., 138. és 184. cikkével összhangban RF-et kell kötelezni az első- és a másodfokú eljárás költségeinek megfizetésére.

VI. Következtetés

95. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést;
- RF-et kötelezze a költségek viselésére.